

Regionalne strategije za industrijska območja v Evropski uniji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 21. maja 2013 o regionalnih strategijah za industrijska območja v Evropski uniji (2012/2100(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju člena 162 PDEU, ki zajema cilje Evropskega socialnega sklada ter se med drugim nanaša na cilj lajšanja prilagajanja spremembam v industriji in proizvodnih sistemih,
- ob upoštevanju člena 174 in naslednjih členov PDEU, ki določajo cilj ekonomske, socialne in teritorialne kohezije ter strukturne finančne instrumente za njihovo uresničevanje,
- ob upoštevanju člena 176 PDEU, ki zajema Evropski sklad za regionalni razvoj ter se med drugim nanaša na razvoj in strukturno prilagajanje razvojno zaostalih regij in na preobrazbo nazadujočih industrijskih regij,
- ob upoštevanju člena 173 (naslov XVII) PDEU, ki zajema industrijsko politiko EU in se med drugim nanaša na konkurenčnost industrije Unije,
- ob upoštevanju predloga Komisije z dne 11. septembra 2012 za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, ki jih zajema splošni strateški okvir, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (COM(2012)0496),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. maja 2010 o uresničevanju sinergij med sredstvi za raziskave in inovacije iz Uredbe (ES) št. 1080/2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj ter Sedmim okvirnim programom za raziskave in razvoj v mestih in regijah ter državah članicah in Uniji¹,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 20. maja 2010 o prispevku kohezijske politike k doseganju lizbonskih ciljev in ciljev strategije EU 2020²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. junija 2010 o pregledu inovacijske politike Skupnosti v spreminjajočem se svetu³,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. junija 2010 o EU 2020⁴,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. oktobra 2010 o kohezijski in regionalni politiki

---

¹ UL C 161 E, 31.5.2011, str. 104.

² UL C 161 E, 31.5.2011, str. 120.

³ UL C 236 E, 12.8.2011, str. 41.

⁴ UL C 236 E, 12.8.2011, str. 57.

Evropske unije po letu 2013¹,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. marca 2011 o industrijski politiki za dobo globalizacije²,
- ob upoštevanju sklepov zasedanja Sveta (3057. zasedanje Sveta za konkurenčnost – notranji trg, industrija, raziskave in vesolje) v Bruslju z dne 10. decembra 2010 o „Industrijski politika za dobo globalizacije“,
- ob upoštevanju šestega poročila Komisije z dne 25. junija 2009 o napredku na področju gospodarske in socialne kohezije – Ustvarjalne in inovativne regije (COM(2009)0295),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 30. julija 2009 z naslovom „European Industry In A Changing World - Updated Sectoral Overview 2009“ (Evropska industrija v spreminjajočem se svetu – posodobljen pregled sektorja 2009) (SEC(2009)1111),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 23. septembra 2009 z naslovom „Priprave na prihodnost: razvoj skupne strategije za ključne spodbujevalne tehnologije v EU“ (COM(2009)0512),,
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. marca 2010 z naslovom „Evropa 2020 – Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast“ (COM(2010)2020),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 6. oktobra 2010 z naslovom „Vodilna pobuda iz strategije Evropa 2020: Unija inovacij“ (COM(2010)0546),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 28. oktobra 2010 z naslovom „Celostna industrijska politika za dobo globalizacije – Konkurenčnost in trajnost v središču pozornosti“ (COM(2010)0614),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 9. novembra 2010 z naslovom „Sklepi petega poročila o ekonomski, socialni in teritorialni koheziji: prihodnost kohezijske politike“ (COM(2010)0642),
- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 14. oktobra 2011 z naslovom „Industrijska politika: krepitev konkurenčnosti – Uspešnost in politike držav članic na področju konkurenčnosti“ (COM(2011)0642),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 14. marca 2012 z naslovom „Elementi za skupni strateški okvir za obdobje 2014–2020 za Evropski sklad za regionalni razvoj, Evropski socialni sklad, Kohezijski sklad, Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo“ (SWD(2012)0061),
- ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 24. aprila 2012 z naslovom „The partnership principle in the implementation of the Common Strategic Framework Funds – elements for a European Code of Conduct on Partnership“ (Načelo partnerstva pri izvajanju skupnih strateških okvirnih skladov – elementi za evropski kodeks ravnanja pri partnerstvu) (SWD(2012)0106),

---

¹ UL C 371 E, 20.12.2011, str. 39.

² UL C 199 E, 7.7.2012, str. 131.

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 10. oktobra 2012 z naslovom „Močnejša evropska industrija za rast in oživitev gospodarstva – Posodobitev sporočila o industrijski politiki“ (COM(2012)0582),
  - ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z dne 10. oktobra 2012 o evropskem poročilu o konkurenčnosti (SWD(2012)0299),
  - ob upoštevanju delovnega dokumenta služb Komisije z naslovom „Industrial Performance Scoreboard and Member States’ Competitiveness Performance and Policies“ (Sistem kazalnikov industrijske uspešnosti ter uspešnost in politike držav članic na področju konkurenčnosti) (SWD(2012)0298),
  - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora (EESO) z dne 26. maja 2010 o potrebi po celovitem pristopu k obnovi mest¹,
  - ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije z naslovom „Celostna industrijska politika za dobo globalizacije – Konkurenčnost in trajnost v središču pozornosti“ (CCMI/083 - CESE 808/2011),
  - ob upoštevanju člena 48 Poslovnika,
  - ob upoštevanju poročila Odbora za regionalni razvoj ter mnenja Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane (A7-0145/2013),
- A. ker pojem „industrija“ ni jasno opredeljen in lahko vključuje celo vrsto različnih sektorjev;
  - B. ker je industrijski sektor brez dvoma eden glavnih adutov mednarodne konkurenčnosti, Evropska unija pa brez njega ne more igrati tako pomembne vloge za svetovno ravnovesje gospodarskih sil;
  - C. ker bi industrijski sektor v Evropski uniji lahko igral vodilno vlogo, saj je po ocenah Komisije na vsakih 100 delovnih mest, ki so ustvarjena v industriji, mogoče ustvariti med 60 do 200 novih delovnih mest v drugih gospodarskih sektorjih; ker se je industrijska proizvodnja kljub temu znižala, saj je med letoma 2008 in 2011 padla z 20 % na 16 % BDP, število delovnih mest v sektorju pa se je znižalo za 11 %;
  - D. ker namerava Komisija preobrniti nazadovanje vloge industrije v Evropski uniji in do leta 2020 povrniti delež njenega prispevka k BDP s sedanjih okoli 16 % na 20 %; ker predstavlja industrija glavno področje zasebnih in javnih naložb v zvezi z raziskavami, razvojem in inovacijami;
  - E. ker lahko kohezijska politika pomaga pri reševanju strukturnih izzivov, s katerimi se sooča industrijski sektor v Evropski uniji, in prispeva k doseganju velikopoteznih ciljev strategije Evropa 2020, kot je prehod na trajnostno, nizkoogljično, energetsko učinkovito in vključujoče gospodarstvo, ki bo spodbujalo zaposlovanje in znanje;
  - F. ker se številne stare industrijsko razvite regije v Evropi srečujejo s podobnimi težavami, saj je dolгим obdobjem rasti v preteklosti sledilo hudo nazadovanje gospodarstva v

---

¹ UL C 21, 21.1.2011, str. 1

zadnjih letih;

- G. ker se čezmejne regije pogosto srečujejo s podobnimi industrijskimi izzivi, kot to velja za območja z rudarsko, železarsko ali tekstilno proizvodnjo, ki imajo skupne ozemeljske značilnosti in so gospodarsko soodvisna;
  - H. ker se industrijska politika običajno osredotoča na posebne vsakodnevne težave industrije, njen močan učinek na regije pa je posledično pogosto prezrt;
  - I. ker so raziskave pokazale, da je za preoblikovanje starih industrijsko razvitih območij potreben širok pristop, upravne ovire pa lahko ovirajo dosego slednjega;
  - J. ker se države članice, regije in mesta v EU srečujejo s finančnimi omejitvami; ker so zlasti območja s staro industrijsko osnovo pogosto v neugodnem položaju, kar zadeva pritegnitev zadostnih finančnih sredstev za preobrazbo; ker je financiranje EU, da bi pomagali prizadevanjem na področju preobrazbe in preoblikovanja, nujno potrebno za podpiranje pristopov regionalne in čezmejne politike;
  - K. ker so mesta pomembno gonilo inovacij in trajnostne rasti ter imajo pomembno vlogo pri spoprijemanju z izzivi na starih industrijsko razvitih območjih;
  - L. ker so za pomoč regijam in mestom pri izpolnjevanju njihovega inovacijskega potenciala in osredotočenju njihovih industrijskih prednosti na nastajajoče panoge in storitve ter globalizirane trge potrebni novi in inovativni celostni pristopi, ki jih podpirajo tudi ustrezni zakonodajni politični okviri in strategije pametne specializacije;
  - M. ker se pri različnih politikah ponovne industrializacije v zadostni meri ne upošteva zmožnosti kulturnega in ustvarjalnega sektorja, čeprav ta skriva velike možnosti za rast, inovacije in zaposlovanje ter predstavlja dejavnik socialne kohezije in uspešno orodje za boj proti sedanji recesiji;
1. opozarja, da obstoječi viri, ki so dani na voljo preko kohezijske politike in strukturnih skladov, izkoriščajo sisteme finančnega inženiringa, ki jih je vzpostavila Evropska investicijska banka, pa tudi nacionalne, regionalne in občinske razvojne politike podpore preoblikovanju starih industrijskih območij in ponovni industrializaciji industrijskih regij v težavah, pri čimer je cilj doseči sodobno in trajnostno ponovno industrializacijo; pri tem obžaluje, da te možnosti ne odpravljajo vedno dejanskih težav, ki so značilne za posamezne regije, in da države članice in regije premalo uporabljajo sredstva iz strukturnih in investicijskih skladov v času, ko industrijski sektor doživlja najhujše udarce krize;
  2. opozarja, da je treba uvesti dodatne ukrepe pomoči, s pomočjo katerih bi stara industrijsko razvita območja in zlasti območja z eno samo industrijsko panogo lahko uspešno našla nove razvojne poti, osredotočene na ustvarjalni in kulturni sektorju, in ki bi spodbujali uporabo nerabljenih območij, kar ima lahko ključno vlogo pri spreminjanju namembnosti opuščenih industrijskih območij;
  3. poziva k bolj celovitim in sistemskim pristopom k industrijski prenovi in regionalnemu razvoju ter k večji skladnosti med različnimi politikami na evropski, nacionalni, regionalni, medregionalni in čezmejni ravni, da bi na ta način zagotovili karseda celostni razvoj velikih možnosti, ki jih ima evropski industrijski sektor; poudarja, da je treba

ustanoviti gospodarska območja v regionalnem interesu in visokotehnoške parke na podlagi javno-zasebnih partnerstev ter prispevati k boljšem koriščenju lokalnih in regionalnih človeških in gospodarskih virov z uporabo naj sodobnejših tehnologij;

4. poudarja, da bo uspeh takšne industrijske prenovе, ki jo spremlja regionalni razvoj, odvisen od obstoja učinkovitih politik na področjih, kot so kohezijska politika, gospodarsko upravljanje, konkurenčnost, raziskave in inovacije, digitalna agenda, trajnosti razvoj, kulturni in ustvarjalni sektor, nove kvalifikacije in delovna mesta itd.;
5. meni, da glavne izzive za stare industrijsko razvite regije predstavljajo:
  - fizična obnova zemljišč;
  - obnova stanovanjske in socialne infrastrukture;
  - prenova infrastrukture, ki je usmerjena k potrebam novih panog;
  - razvoj pokritosti digitalnega omrežja kot dejavnik privlačnosti;
  - potreba po poklicnem preusposabljanju delavcev, ki so izgubili zaposlitev, in vseživljenjskem učenju za ustvarjanje delovnih mest, ki se osredotoča na visokokakovostnem izobraževanju delovne sile, zlasti mladih;
  - spodbujanje čezmejnih strategij na področju zaposlovanja, inovacij, usposabljanja, sanacije okolja in privlačnosti območij;
  - potreba po spodbujanju podjetništva s prilagojenimi strategijami Unije za zaposlovanje in prilagajanje socialnih veščin, kvalifikacij in podjetništva novim zahtevam, ki so posledica gospodarskih, tehnoloških, poklicnih in okoljskih izzivov;
  - trajnostna sanacija zadevnih območij, ki bi v največji možni meri zagotavljala vključevanje zelenih območij;
  - opredelitev novih gospodarskih temeljev in naložbenih pogojev;
  - obravnavanje ekoloških težav;
  - finančne ovire in pomanjkanje neposrednih možnosti financiranja;
  - oblikovanje rešitev pametne specializacije za industrijsko prenovu in gospodarsko diverzifikacijo;
6. poudarja, da bi morale regionalne strategije za industrijska območja kot osrednjo točko vključiti ukrepe za varstvo kakovosti tal, vode in zraka, ohranitev regionalne in lokalne biotske raznovrstnosti in naravnih virov ter čiščenje tal in vode, da okolju škodljive snovi ne bi več uhajale v naravno okolje;
7. meni, da je pomembno, da strategije za industrijska območja vključujejo celosten poudarek na možnostih trajnostnega prevoza na ta območja in z njih, vključno s prevozom surovin, blaga in ljudi, ter na potrebni obstoječi ali načrtovani infrastrukturi, saj bo tako mogoče prispevati k zmanjšanju okoljskega odtisa industrijskih in mestnih območij ter zagotoviti izpolnjevanje potreb skupnosti, hkrati pa zaščititi naravne vire in

naravni kapital ter pozitivno prispevati k zdravju ljudi;

8. meni, da so se zaradi procesa širitve EU povečale regionalne razlike in da sta se zato pozornost in javna osveščenost odmaknili od starih industrijsko razvitih regij, ki nimajo dovolj naložbenih priložnosti za konkretne strategije regionalnega razvoja;
9. poziva Komisijo, naj oceni sedanje stanje v starih industrijsko razvitih regijah, opredeli njihove glavne izzive ter zagotovi informacije in smernice za te regije, da se na demokratičen način in na osnovi širokega partnerstva razvijejo regionalne strategije, ki bodo pripomogle k izboljšanju obetov za trajnostni razvoj teh regij na temeljnih njihovih notranjih zmožnosti;
10. poudarja, da je krepitev industrijskih temeljev gospodarstva potrebna za spodbujanje gospodarske rasti in ustvarjanje delovnih mest ter doseganje ciljev in ukrepov, povezanih s strategijo EU 2020, in da so industrijska sredstva in strokovno znanje, ki sta na voljo v starih industrijsko razvitih regijah, z vidika kulturne, zgodovinske in arhitekturne dediščine lahko nenadomestljiva osnova za to, in bi ju bilo treba ohranjati in prilagajati novim potrebam;
11. ugotavlja, da imajo številna nekdanja industrijska območja veliko možnosti za izboljšanje energetske učinkovitosti z uporabo modernih tehnologij in gradbenih standardov, kar bo koristno tako za regionalno gospodarstvo kot za okolje;
12. ponovno opozarja, da so bile stare industrijsko razvite regije pri svojih poskusih raziskovanja novih priložnosti za regionalni razvoj najbolj uspešne takrat, kadar so svoje strategije oprle na svoje pretekle posebnosti, turistične znamenitosti, industrijsko dediščino ter na svoje izkušnje in zmogljivosti;
13. poudarja, da imajo mestna območja pomembno vlogo za inovacije in trajnostno rast ter da prizadevanja za preobrazbo ne morejo uspeti brez zadostnih naložb na tem področju, saj brez ukrepov, kar zadeva poslopja in promet, cilji EU ne bodo uresničeni;
14. meni, da je v večini starih industrijsko razvitih regijah nazadovanje deloma posledica zanašanja na monostrukture; meni, da je opiranje gospodarstva izključno na monostrukture neproduktivno in da ima diverzificirano gospodarstvo izjemen pomen kot osnova za trajnostno rast in ustvarjanje delovnih mest;
15. poziva Komisijo, naj razvije politične koncepte in instrumente, ki združujejo Kohezijski sklad in strukturne sklade s pristopi industrijske politike, da bi podprla strukturno preoblikovanje starih industrijsko razvitih regij v sodobne industrijske regije;
16. meni, da bi se morale regionalne industrijske strategije opirati na celostni pristop, ki bi vključeval del, namenjen zaposlovanju, usposabljanju in izobraževanju, da bi spodbujali sektorje prihodnosti, ki bi prinašali lokalna in regionalna delovna mesta, zlasti za mlade, na primer v malih in srednjih podjetjih v okviru Programa za konkurenčnost podjetij ter mala in srednja podjetja (COSME); poudarja posebno vlogo, ki jo imajo mesta pri razvoju regionalnih strategij za industrijska območja; je glede tega prepričan, da so mesta bistvena za doseganje pametne rasti; zato poudarja dejstvo, da še posebej mesta z starimi industrijsko razvitimi temelji ponujajo ogromen potencial, ki bi ga EU morala v celoti raziskati; poziva Komisijo, naj začne tesnejši dialog z zadevnimi mesti za EU, da bi da bi mestom kot neposrednim partnerjem za EU zagotovila večjo prepoznavnost;

17. poudarja, da bo zlasti podpora energetske učinkoviti obnovi stavb pomagala regijam zmanjšati emisije ogljika in ustvariti delovna mesta na lokalni ravni, potrošnikom pa prihraniti denar pri računih za ogrevanje;
18. poziva Komisijo, naj izkoristi sinergijo med kohezijsko in industrijsko politiko, da podpre konkurenčnost in rast ter pomaga državam članicam, regijam in mestom pri iskanju osnove za regionalno usmerjene strategije za industrijski razvoj;
19. meni, da ni posebnega enotnega načrta za regionalne strategije za industrijska območja EU kot celote in da je za razvoj regionalnih strategij najprimernejši lokalni in regionalni pristop; poziva Komisijo, naj podpre regionalne ekonomske raziskave v okviru pobude Obzorje 2020, ki omogočajo razvoj regionalno prilagojenih strategij za dodatne stare industrijsko razvite regije;
20. izpostavlja dejstvo, da je treba pri načrtovanju regionalnih razvojnih strategij upoštevati značilnosti regij; v zvezi s tem ocenjuje, da bi bilo treba po vzoru strategije od spodaj navzgor za razvoj podeželja (LEADER) za podeželska območja spodbujati pobude od spodaj navzgor za lokalni razvoj mest;
21. poziva Komisijo, naj uporabi pretekle izkušnje mestnih območij, kot so Manchester v Združenem kraljestvu, Lille v Franciji, Essen v Porurju v Nemčiji, pa tudi Bilbao v Španiji, kjer je financiranje EU pripomoglo k preobrazbi in preoblikovanju starih industrijsko razvitih regij, da razvije prihodnje strategije za druge regije v EU;
22. pozdravlja pozitiven učinek, ki ga mestom in primestnim območjem, ki so nekdanje industrijsko nazadovala, prinaša imenovanje za evropsko prestolnico kulture, kot se je to pokazalo v primerih Glasgowa ali Lillea, ter vztraja na pomenu kulture in ustvarjanja kot dejavnikov za oživljanje mest in privlačnost regij;
23. poudarja, da trajnostna obnova starih industrijsko razvitih regij traja desetletja in je velik finančni zalogaj, saj pogosto presega upravne in finančne zmogljivosti javnih organov na kraju samem; v zvezi s tem vztraja, da je treba vzpostaviti tehnično pomoč za regionalne in lokalne oblasti ter javne organe;
24. poudarja, da bi novi instrument za „celostne ozemeljske naložbe“, ki je predlagan v členu 99 osnutka uredbe o skupnih določbah za novo obdobje financiranja 2014–2020, lahko ponudil priložnost za razvoj regionalnih strategij, ki segajo preko upravnih meja;
25. poziva države članice, naj se izogibajo prezapletenim pravilom za upravičence; ponovno opozarja, da je takrat, ko obstajajo pravila EU, mogoče odpraviti domača pravila, da se prepreči podvajanje ali medsebojno nasprotovanje slednjih;
26. poziva Komisijo, naj vzpostavi podatkovno zbirko z obstoječimi industrijskimi parki in območji regionalne dejavnosti, da bi lahko opredelili najboljše modele, ki bi jih lahko uporabili tudi v drugih regijah, in jih povezali z lokalnimi in regionalnimi dolgoročnimi razvojnimi strategijami, ter naj zagotovi smernice za uporabo finančnih sredstev za pomoč v procesu preobrazbe;
27. meni, da bi bilo treba bolj podpirati razvoj podjetniškega duha pri mladih, in sicer z dostopom do evropskih sredstev in svetovanjem podjetjem;

28. poziva države članice, naj starim industrijsko razvitim regijam omogočijo, da v celoti izkoristijo nacionalna in evropska sredstva, da lahko EU začne z „novo industrijsko revolucijo“;
29. poudarja potrebo po nadaljnji osredotočenosti podpore kohezijske politike na industrijsko preobrazbo v regijah, in sicer na naslednjih področjih: poslovne inovacije in naložbe, socialno vključevanje, celostni pristopi k razvoju mest in obnova mest;
30. poziva države članice, naj podpirajo svoje regije pri sodelovanju v pristopu „pametne specializacije“; ponovno poudarja, da so za uspeh regij potrebne po meri narejene strategije trajnostnega razvoja; ugotavlja, da lokalni javni organi v številnih primerih ne morejo pridobiti potrebnega strokovnega znanja in izkušenj brez podpore s strani Komisije in držav članic;
31. ocenjuje, da bi bilo treba ustvariti nova industrijska območja, ki bi spodbujala razvoj mest, meni, da bi bilo treba več pozornosti nameniti raziskovalnim dejavnostim, inovacijam in usposabljanju, in v tej zvezi opozarja na ustvarjalno vlogo univerz; podpira vzpostavitev mrež za inovacije, konkurenčnost in podjetniški duh na regionalni ravni za spodbujanje boljšega povezovanja med podjetji, univerzami, poslovnimi centri in centri znanja, kar bi pripomoglo k razvoju novih industrijskih dejavnosti, ki bi spodbujale razvoj strategij za sektorsko specializacijo in nastanek industrijskih skupin; poziva Evropsko komisijo, države članice in pristojne organe, naj pri dodeljevanju ustreznim zainteresiranim stranem zahtevajo več preglednosti;
32. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in državam članicam.